

ΟΙ ΟΠΑΔΟΙ ΤΟΥ ΙΗΟΥ.

(Συνέχεια ίδιε φυλλάδ. 34).

— Καὶ ζητεῖτε τὸν υἱόν σας;
— Τῷ ὄντι, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ἣν μοὶ ἔγραψεν....

— Ἐκεῖνος σκέπτεται καὶ ὁ πρῶτος ὑπάτος διαθέτει, εἶπε μειδιῶν ὁ ἔνος. Ὁ πρῶτος ὑπάτος διέθεσε τὸν υἱόν σας ἐπὶ τινας ἡμέρας καὶ μὲ ἔπειμψε νὰ σᾶς ὑποδεχθῶ ἀντ' ἐκείνου.

· Η Κ. Μοντρεβέλ ηγαρίστησε κλίνασα τὴν κεφαλήν.

— Εἰς ποιὸν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὅμιλῶ; ἡρώτησεν.

— Εἰς τὸν πολίτην Φωβελέτον Βουριέν, τὸν πρῶτον αὐτοῦ γραμματέα, ἀπεκρίθη ὁ ἔνος.

— Σᾶς παρακαλῶ νὰ εὐχαριστήσῃς ἐκ μέρους μου τὸν πρῶτον ὑπάτον, ὑπέλαθεν ἡ Κ. Μοντρεβέλ, καὶ νὰ τῷ ἐκφράσῃς τὴν λύπην μου, διότι δὲν δύναμαι νὰ τὸν εὐχαριστήσω αὐτοπροσώπως.

— Ἀλλ’ οὐδὲν τούτου εὔκολωτερον, κυρία.

— Πῶς;

— Ὁ πρῶτος ὑπάτος μὲ διέταξε νὰ σᾶς ὀδηγήσω εἰς τὸ Λουξεμβούργον.

— Ἐμέ;

— Υμᾶς καὶ τὸν κύριον υἱόν σας.

— Ω! θὰ υπάγω νὰ ἴδω τὸν στρατηγὸν Βοναπάρτην, θὰ υπάγω νὰ ἴδω τὸν στρατηγὸν Βοναπάρτην, ἐκράγασε τὸ παιδίον, διποία εὐτυχία! Καὶ ἐπήδα κτυπῶν τὰς χεῖρας.

— Ε! Ἐδουάρδε, τί εἶν’ αὐτά; εἶπεν ἡ Κ. Μοντρεβέλ.

Εἶτα στραφεῖσα πρὸς τὸν Κ. Βουριέν.

— Συγχωρήσατέ τον, κύριε, εἶπεν, εἶνε ἀγριος δρεινὸς τῆς Ζούρας.

— Εἴμαι φίλος τοῦ ἀδελφοῦ σας, εἶπεν ὁ Βουριέν τείνων πρὸς τὸν παῖδα τὴν χεῖρα, μου ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς φιλίσω;

— Εὐχαρίστως, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Ἐδουάρδος, σεῖς δὲν εἰσθε κλέπτης.

— Καὶ πάλιν συγχωρήσατέ τον, κύριε, ἀλλὰ συνελήφθημεν καθ’ ὅδον...

— Πῶς, συνελήφθητε;

— Ναί.

— Υπὸ κλεπτῶν;

— Σχεδόν.

— Κύριε, εἶπεν δ. Ἐδουάρδος, οἱ ἀνθρώποι, οἵτινες ἀρπάζουσι χρήματα δὲν εἶνε κλέπται;

— Γενικῶς, φίλε μου, δονομάζονται οὕτω.

— Βλέπεις λοιπόν, μῆτερ;

· Ο Βουριέν ἔρριψεν ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς Κ.

Μοντρεβέλ καὶ ἴδων σαφῶς ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου τῆς ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς συνδιαλέξεως τῇ ἦτο δυσάρεστον, δὲν ἐπέμεινεν.

— Κυρία, εἶπε, νὰ τολμήσω νὰ σᾶς ὑπομνήσω ὅτι διετάχθην νὰ σᾶς δόηγήσω εἰς τὸ Λουξεμβούργον, ὡς ἔσχον τὴν τιμὴν πρὸ μικροῦ νὰ σᾶς εἴπω, καὶ νὰ προσθέσω ὅτι ἡ Κ. Βοναπάρτου σᾶς περιμένει ἔκει;

— Κύριε, μίαν στιγμὴν μέχρις οὐ ἀλλάξω ἐσθῆτα καὶ ἐνδύσω τὸν Ἐδουάρδον.

— Καὶ πόσος καιρὸς ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο;

— Εἶναι πολὺ ἄν σᾶς εἴπω ἡ μίσειαν ὥραν;

— Ω! ὅχι, καὶ ἄν ἡ μίσειαν ὥρα σᾶς ἀρκεῖ, εὐρίσκω τὴν αἰτησιν λίαν εὐλογὸν.

— Εστὲ ἡσυχος, κύριε, καὶ μοὶ ἔξαρκεῖ.

— Λοιπὸν, κυρία, υπάγω ἔως ἔξω καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν εἰμὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς σας.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε.

— Μὴ φροντίσῃς δὲν ἔμε, ἄν φανω ἀκριβής.

— Δὲν σᾶς κάμω νὰ περιμείνητε. Καὶ ὁ μὲν Βουριέν ἀνεχώρησεν, ἡ δὲ Κ. Μοντρεβέλ ἐνέδυσε κατὰ πρῶτον τὸν Ἐδουάρδον, εἶτα ἐσκυρήθη ὅτε δὲ ὁ Βουριέν ἐπανῆλθε, πρὸ πέντε λαπτῶν ἦτο ἐτέλιμη.

— Προσέξατε, κυρία, εἶπεν ὁ Βουριέν μειδιῶν, μὴ καταστήσω γνωστὴν εἰς τὸν πρῶτον ὑπάτον τὴν ἀκρίβειάν σας.

— Καὶ τί ἔχω νὰ φοβηθῶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει;

— Μήπως σᾶς κρατήσῃ παρ’ ἐσωτῷ ἵνα δύσητε μαθήματα ἀκριβείας εἰς τὴν Κ. Βοναπάρτου.

— Ω! εἶπεν ἡ Κ. Μοντρεβέλ, οἱ κρεόλοι εχουσιν ἀλλας ἀρετάς.

— Αλλὰ καὶ ὑμεῖς εἰσθε, κυρία, ως νομίζω, κρεόλη.

— Η Κ. Βοναπάρτου, εἶπε μειδιῶσα ἡ Κ. Μοντρεβέλ, βλέπει τὸν σύζυγόν της καθ’ ἑκάστην, ἐνῷ ἔγω κατὰ πρῶτον ἦδη βλέπει τὸν πρῶτον ὑπάτον.

— Ας ἀναχωρήσωμεν, ἀς ἀναχωρήσωμεν, μῆτερ! ἐκράγασεν δ. Ἐδουάρδος.

· Ο γραμματεὺς ἔμεινεν ὁπίσω ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν διάβασιν εἰς τὴν Κ. Μοντρεβέλ, μετὰ ἐντέταρτον δὲ εὐρίσκοντο εἰς Λουξεμβούργον.

· Ο Βοναπάρτης κατεῖχεν εἰς τὸ μικρὸν Λουξεμβούργον τὰ πρὸς δεξιὰν τοῦ κατωγείου δώματα, ἡ δὲ Ιωσηφίνα εἴχε τὸν θάλαμόν της καὶ τὸ δωμάτιόν της εἰς τὸ πρῶτον ὄροφωμα· εἰς δὲ στενὸς διάδρομος ἐφερεν ἀπὸ τοῦ γραφείου τοῦ πρώτου υπάτου

πρὸς τὸν Θάλαμόν της. Εἶχε δὲ προηγουμένως εἰδοποιηθῆ περὶ τῆς ἐλεύσεως τῆς Κ. Μοντρεβέλ, διότι μόλις παρετήρησεν αὐτὴν καὶ τῇ ἥνοιξε τοὺς βραχίονας.

— "Ελθετε, ἔλθετε, εἴπεν ἡ Ἰωσηφίνα πρὸς τὴν Κ. Μοντρεβέλ, σταθεῖσαν μετὰ σεβασμοῦ πρὸ τῆς θύρας, δὲν σᾶς γνωρίζω σήμερον μόνον, ἀλλ' ὅφ' ἣς ἡμέρας ἐγνώρισα τὸν ἀξιόλογον καὶ ἔξαρτον Ῥολάνδον σας. Γνωρίζετε τί μὲ παρηγορεῖ δταν ὁ Βοναπάρτης μὲ ἀφίνη; τὸ δτι ὁ Ῥολάνδος τὸν συνοδεύει· καὶ δταν γνωρίζω δτι ὁ Ῥολάνδος εἶναι πλησίον αὐτοῦ, νομίζω δτι δὲν δύναται νὰ τῷ ἐπέλθῃ δυστύχημα. Καὶ δὲν θέλετε λοιπὸν νὰ μὲ ἐναγκαλισθῆτε;

— "Η Κ. Μοντρεβέλ ἔμενε συγκεχυμένη ἐκ τοσαύτης ἀγαθότητος.

— Εἴμεθα συμπατριώτες, νομίζω, ἐξηκολούθησεν ἔκεινη. "Ω! ἐνθυμοῦμαι καλῶς τὸν Κ. Δελαχλεμενσίερον, δστις είχε τὸν ὠραῖον κῆπον ἔκεινον καὶ τὰς λαμπρὰς δπώρας. Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα νὰ εἰδὸν δταν ὁ πατέρ μου μὲ ωδήγηει παιδίον ἔτι εἰς τὸν κῆπον ἔκεινον διὰ νὰ φάγω δπώρας, μίαν ὠραίαν κόρην, ἣτις ἐφαίνετο ὡς βασίλισσα. Ἐνυμφεύθητε πολὺ νέα, κυρία;

— Δεκατεσσάρων ἑτῶν.

— Καὶ βέβαια διὰ νὰ ἔχητε ἔνα υἱὸν τῆς ἥλικίας τοῦ Ῥολάνδου· ἀλλὰ καθήσατε.

Καὶ δώσασα πρώτη τὸ παράδειγμα, ἔνευσεν εἰς τὴν Κ. Μοντρεβέλ νὰ καθήση πλησίον της.

— Καὶ τὸ ὠραῖον τοῦτο παιδίον, ἐξηκολούθησε δεικνύουσα τὸν Ἐδουάρδον, εἶναι ἐπίσης υἱός σας; — Καὶ, ἀφήσασα στεναγμόν. "Ο θεὸς ὑπῆρξε πολὺ οἰκτίρμων εἰς ὑμᾶς, κυρία, εἴπε, καὶ ἐπειδὴ εἰσακούει τὰς δεήσεις σας, πρέπει νὰ τὸν παρακαλέσῃτε νὰ δώσῃ καὶ εἰς ἐμὲ ἔνα υἱόν.

Ταῦτα δείποτε στις πάσατο τὸν Ἐδουάρδον.

— "Ο σύζυγός μου θὰ ἦνε πολὺ εύτυχής νὰ σᾶς ἰδῃ, κυρία· ἀγαπᾶ τόσον τὸν υἱόν σας, ὥστε δὲν ἤθελον σᾶς δόδηγήσει παρ' ἐμοὶ πρῶτον, ἀν δὲν εἴχε συνέντευξιν μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυνομίας. "Αλλως τε φθάνετε εἰς κακὴν σιγμήν, διότι εἶναι μανιάδης. — "Ω! ἀνέκραξεν ἡ Κ. Μοντρεβέλ, σχεδὸν περίφοβος, ἀν ἔχῃ οὕτως, ἀγαπῶ μᾶλλον νὰ περιμείνω.

— "Οχι, ὁχι, τούναντίον, η θέα σας θὰ τὸν πραύνῃ ἀγνοῶ τὶ συνέβη. Φαίνεται δτι συλλαμβάνουσι τὰς ταχυδρομικὰς ἀμάξιας, ως

εἰς τὸ δάσος τῆς Νοάρης ἐν πλήρει μεσημέρια εἰς τὰς μεγάλας ὁδούς. Ο Φουσέ· ἀγνοῶ τί ἔχει νὰ πάθῃ, ἀν τὸ πρᾶγμα ἐπαναληφθῇ.

— Η Κ. Μοντρεβέλ ἡτοιμάζετο ν' ἀποκριθῇ, ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἔκεινην, τῆς θύρας ἀνοιχθείσης, εἰς κλητήρα ἐφάνη,

— "Ο πρῶτος ὑπατιος περιμένει τὴν Κ. Μοντρεβέλ, εἴπεν.

— Υπάγετε, ὑπάγετε, εἴπεν ἡ Ἰωσηφίνα, ὁ καιρὸς εἴνε τόσον πολύτιμος διὰ τὸν Βοναπάρτην, ώστε εἶναι σχεδὸν ἀνυπόμονος, ώς δο Λουδοβίκος ΙΕ' δστις οὐδὲν εἶχε νὰ κάμη. Δὲν ἀγαπᾶ νὰ περιμένῃ.

— Η Κ. Μοντρεβέλ ἡγέρθη μετὰ ζωηρότητος καὶ ἥθελκε νὰ συμπαραλάβῃ τὸν υἱόν της.

— "Οχι, εἴπεν ἡ Ἰωσηφίνα, ἀφετέ μοι τὸ ωραῖον αὐτὸ παιδίον ἐνταῦθα· σᾶς περιμένομεν νὰ γευματίσωμεν, καὶ ὁ Βοναπάρτης τὸ βλέπει περὶ τὴν ἔκτην ὠραν· ἀλλως τε ἀνέπιθυμη νὰ τὸ ἴδῃ, θὰ τὸ ζητήσῃ. Πρὸς τὸ παρόν εἶμαι δευτέρα μήτηρ του. "Ας ἴδωμεν, τι νὰ κάμωμεν διὰ νὰ διασκεδάσωμεν.

— "Ο πρῶτος ὑπατος θὰ ἔχῃ ὠραῖα σπλα, κυρία, εἴπε τὸ παιδίον.

— Ναί, ωραιότατα· λοιπὸν νὰ σᾶς δείξωμεν τὰ σπλα τοῦ πρώτου ὑπάτου.

— Η Ἰωσηφίνα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν μίαν θύραν μετὰ τοῦ παιδίου, ἡ δὲ Κ. Μοντρεβέλ ἀπὸ τὴν ἄλλην μετὰ τοῦ κλητήρος.

Καθ' ὅδὸν συνήντησεν ἀνδρα ἔανθὸν μὲ πρόσωπον ωχρὸν μὲ ὅμμα θαυμόν, δστις τὴν παρετήρησε μετ' ἀνησυχίας, ἣτις τῷ ἐφαίνετο συνήθως. "Εστάθη λοιπὸν ἵνα τὸν ἀφίση νὰ διέλθῃ.

— Εἶναι ὁ ἀξυνόμος, τῇ εἴπε χαμηλοφώνως δο κλητήρ.

— Η Κ. Μοντρεβέλ τὸν εἶδεν ἀπαμαχυνόμενον μετά τίνος περιεργείας, διότι ὁ Φουσέ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἔκεινην ἦτο περιβότος.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ θύρα τοῦ γραφείου τοῦ Βοναπάρτου ἤνοιχθη, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐφάνη κύπτουσα πρὸ τῆς θύρας. Τιδών δὲ τὴν Κ. Μοντρεβέλ,

— Κυρία Μοντρεβέλ, εἴπε, ἔλθετε. Αὕτη δὲ ταχύνασα τὸ βῆμα εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον.

— "Ελθετε, εἴπεν ὁ Βοναπάρτης κλείων τὴν θύραν δπισθεν αὐτοῦ· σᾶς ἔκαμα ἀκουσίως νὰ περιμένητε, ἀλλ' εἴχον νὰ πλύνω δλίγον τὸν Φουσέ. Γνωρίζετε δτι εἶμαι λίαν ηύχαριστημένος μὲ τὸν Ῥολάνδον καὶ σκοπεύω εἰς

- πρώτην εύκαιρίαν νὰ τὸν κάμω στρατηγόν.
- Πότε ἐφθάσατε;
- Πρὸ μικροῦ, στρατηγέ.
- Πόθεν ἔρχεσθε; ὁ Ρολάνδος μοὶ τὸ εἶ-
πεν, ἀλλὰ τὸ ἐλησμόνησα.
- Έξ Βούργου.
- Διὰ τίνος ὁδοῦ;
- Διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς Καμπανίας.
- Διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς Καμπανίας· λοιπὸν
τότε ἥσθε εἰς Σατιλλιῶν, καὶ πότε.. .
- Χθὲς τὸ πρωῒ περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν.
- Τότε θὰ ἤκουσατε νὰ γίνηται λόγος
περὶ ταχυδρομικῆς ἀμάξης συλληφθείσης
τὴν δεκάτην ὥραν μεταξὺ τοῦ Σατιλλιῶν καὶ
τῆς Βαρ-Σουρ σένης.
- Ἡ ἀμάξα ἐκείνη στρατηγὲ, ἦτο ἡ ἡμε-
τέρα.
- Πῶς ἡ ὑμετέρα;
- Ναι.
- Ἡσθε ἐντὸς τῆς ἀμάξης, ἥτις συνελήφθη.
- Ναι.
- Α! λοιπὸν θὰ ἔχω λεπτομερείας ἀκρι-
βεῖς καὶ μὲ συγχωρεῖτε, διότι γνωρίζετε πό-
σον ἐπιθυμῶ νὰ πληροφορηθῶ. Εἰς ἓνα τόπον
πεπολιτισμένον, ὅστις ἔχει τὸν στρατηγὸν
Βοναπάρτην ὡς πρῶτον ἄρχοντα δὲν συλ-
λαμβάνουσιν ἀτιμωρητεῖ μίαν δοσιπορικὴν
ἀμάξαν ἐν μεγάλῃ ὁδῷ καὶ ἐν πλήρει με-
σημερίᾳ, ἡ τότε...
- Στρατηγὲ, δὲν δύναμαι ἀλλο τι νὰ σᾶς
εἴπω ἡ ὅτι ἐκεῖνοι στίνες προσέβαλον τὴν
ἀμάξαν ἥσαν ἔφιπποι καὶ ἔφερον προσωπίδας.
- Πόσοι ἥσαν;
- Τέσσαρες.
- Πόσοι ἄνθρωποι ἥσαν εἰς τὴν ἀμάξαν;
- Τέσσαρες, συμπειλαμβανομένου καὶ τοῦ
ἀμάξηλάτου.
- Καὶ δὲν ὑπερασπίσθησαν;
- Οχὶ στρατηγέ.
- Ἡ ἔκθεσις τῆς ἀστυνομίας φέρει ἐν τού-
τοις ὅτι δύω πυροβόλα ἔρριψθησαν.
- Ναι, στρατηγὲ, ἀλλ’ οἱ δύο οὗτοι πυρο-
βολισμοί...
- Λοιπόν;
- Ἐρρίφθησαν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ μου.
- Υπὸ τοῦ υἱοῦ σας; ἀλλ’ δικός σας εἶναι
εἰς Βανδέαν.
- Ο Ρολάνδος, ναι, ἀλλ’ δὲ οὐτός σας εἶναι
ἡτο μετ’ ἐμοῦ.
- Εδουάρδος! καὶ ποῖος εἶναι αὐτὸς δὲ Ε-
δουάρδος;
- Ο ἀδελφὸς τοῦ Ρολάνδου.
- Μοὶ ωμίλησε περὶ τούτου, ἀλλ’ εἶναι πα-
δίον.
- Δὲν εἶνε ἀκόμη δώδεκα ἔτῶν, στρατηγέ.
- Καὶ εἶνε αὐτὸς ὅστις ἔρριψε τὰ δύο αὐτὰ
πιστόλια;
- Ναι, στρατηγέ.
- Διατί δὲν μοὶ τὸν ἐφέρετε;
- Εἶναι μετ’ ἐμοῦ.
- Ποῦ;
- Τὸν ἄφησα παρὰ τὴν Κυρία Βοναπάρτου.
Ο Βοναπάρτης ἤχησε τὸν κώδωνα, καὶ
εἰς κλητήρῳ ἐφάνη.
- Εἴπατε εἰς τὴν Ιωσηφίνην νὰ ἐλθῃ μετὰ
τοῦ παιδίου. Καὶ περιφερόμενος εἰς τὸ δω-
μάτιον,
- Τέσσαρες ἄνθρωποι, ἐψιθύρισε, καὶ ἐν
παιδίον δεικνύει παράδειγμα θάρρους, καὶ
μήτε εἰς τῶν κακούργων αὐτῶν νὰ πληγαθῇ!
- Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχον σφαῖραι εἰς τὰ πι-
στόλια.
- Πῶς; δὲν ὑπῆρχον σφαῖραι;
- Οχὶ, τὰ πιστόλια ἥσαν τοῦ ἀμάξηλάτου,
καὶ οὗτος εἶχε τὴν πρόνοιαν νὰ τὰ πληρώσῃ
μόνον διὰ πυρίτιδος.
- Καλὰ, θὰ μάθωμεν τὸ δονομά του.
- Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ θύρα ἤνοιχθη καὶ
ἡ Κυρία Βοναπάρτου ἐφάνη κρατοῦσα τὸ τέ-
κνον ἐκ τῆς χειρός.
- Ελθὲ, εἴπεν ο Βοναπάρτης πρὸς τὸ παι-
δίον.
- Ο Εδουάρδος ἐπλησίασεν ἀγνευ δισταγ-
μοῦ καὶ ἐχαιρέτησε στρατιωτικῶς.
- Σὺ λοιπὸν ἐπυροβόλησες κατὰ τῶν
χλεπτῶν;
- Βλέπεις λοιπὸν, μῆτερ, ὅτι εἶνε κλέπται;
διέκοψε τὸ παιδίον.
- Βεβαίως εἶνε κλέπται πολὺ ἐπεθύμουν
νὰ μὴν ἥσαν τοιοῦτοι. Ἀλλὰ ἐντούτοις σὺ
ἐπυροβόλησας τοὺς κλέπτας, καθ’ ὃν χρόνον
οἱ ἄνδρες ἐφοβοῦντο;
- Ναι, ἐγὼ, στρατηγέ ἀλλὰ δυστυχῶς αὐ-
τὸς ὁ ἀμάξηλάτης εἶχε γεμάτα μὲ πυρίτ-
ιδα μόνον τὰ πιστόλιά του, ἀλλως θὰ ἐφό-
νευον τὸν ἀρχηγόν των.
- Καὶ δὲν φοβεῖσαι σύ;
- Εγὼ ὅχι, εἴπε τὸ παιδίον, δὲν φοβοῦμαι.
- Ἐγεννήσατε λέοντας, κυρία, εἴπεν ο Βο-
ναπάρτης στρεφόμενος πρὸς τὴν Κ. Μον-
τρεβέλ, ἡτις ἐρείδετο ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς
Ιωσηφίνης. Εἶτα δὲ ἀπευθυνθεὶς πρὸς τὸ
παιδίον,
- Καλὰ, τῷ εἴπεν ἀσπαζόμενος αὐτό. Θὰ

ληφθῆ φροντίς καὶ περὶ σοῦ τί θέλεις νὰ γείνης;

— Στρατιώτης, κατὰ πρῶτον.

— Πᾶς, κατὰ πρῶτον;

— Ναι, ἐπειτα συνταγματάρχης, ως δὲδελφός μου καὶ στρατηγὸς ως ὁ πατέρ μου.

— Δὲν πταίω ἔγω, ἀν δὲν ἥσαι, εἴπεν ὁ πρῶτος ὑπατος.

— Οὐδ' ἔγω, ὑπέλαβε τὸ παιδίον.

— Ἐδουάρδε! εἶπεν ἡ Κ. Μοντρεβέλ περιφορος.

— Μὴ τὸ μαλώνητε διότι ἀπεκρίθη καλῶς. Καὶ ὑψώσας τὸ παιδίον πρὸς τὸ πρότωπόν του, ἡσπάσθη αὐτὸ καὶ προσέθηκε,

— Θὰ γευματίσητε μεθ' ὑμῶν, καὶ τὸ ἐσπέρας δὲ Βουριέν, δστις ἥλθε καὶ σᾶς εὔρεν εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον, θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ εἰς σῖκόν τινα ἐν τῇ ὁδῷ τῆς Νίκης· ἐκεῖ θὰ μείνητε μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ 'Ρολάνδου, δστις θὰ σᾶς εὕρῃ κατάλυμα κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του. 'Ο Ἐδουάρδος, θὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ Πρύτανεῖον καὶ ἔγω ἀναδέχομαι νὰ νυμφεύσω τὴν θυγατέρα σας.

— Στρατηγέ!

— Εσυμφωνήσαμεν μετὰ τοῦ 'Ρολάνδου.

— Εἶτα στραφεὶς πρὸς τὴν Ιωσηφίναν, εἶπε.

— Παράλαβε τὴν Κ. Μοντρεβέλ καὶ προσπάθησε νὰ μὴ στενοχωρῆται. Κυρία Μοντρεβέλ, ἀν ἡ φίλη σας (καὶ ἐτόνισε τὴν λέξιν ταύτην) θέλήσῃ νὰ εἰσέλθῃεις κανὲν κατάτημα ἐνὸυμάτων τοῦ σύρμοῦ, ἐμποδίσατέ την, διότι δὲν τῆς λείπουσιν οἱ πῖλοι τὸν τελευταῖον μῆνα ἡγόρασε τριάκοντα ὅκτω.

Καὶ θωπεύσας τὸν Ἐδουάρδον, ἀπέπεμψε καὶ τὰς δύω γυναικας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΜΥΛΩΘΡΟΥ ΤΟΥ ΚΕΡΑΕΑΝΟΥ.

Εἶπομεν ὅτι καθ' ἦν στιγμὴν δὲ Μοργάν καὶ οἱ τρεῖς σύντροφοί του συνελάμβανον τὴν δδοιπορικὴν ἄμαξαν τῆς Γενέβης μεταξὺ τῆς Βαρ-σουρσένης καὶ τοῦ Σατιλλιών, δὲ 'Ρολάνδος εἰσήρχετο εἰς Νάντην.

*Αν θέλωμεν νὰ γνωρίζωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστολῆς του, δφείλομέν ὄχι νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν βῆμα πρὸς βῆμα ἐν μέσῳ τῶν ἀποκρίσεων, δὲ ὡν δὲδβας Βερνιὲ ὑπέκρυπτε τοὺς φιλοδόξους σκοπούς του, ἀλλὰ νὰ εὑρωμεν αὐτὸν εἰς τὴν πολίχνην τοῦ Μουζιλάνε, τὴν κειμένην μεταξὺ Ἀμ-

εῶνος καὶ Γονέρνου, δύω λεύγας μαχρὰν τοῦ μικροῦ κόλπου, ἐν ὧ χύνεται ὁ Βιλαίνης.

*Ἐκεῖ εύρισκόμεθα εἰς τὸ Μοριβάν, τὸν τόπον δηλονότι ἐν τῷ ὅποιῳ ἡ ἀντιδημοκρατικὴ ἐπανάστασις ἐλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς. Πλησίον τοῦ Λαβάλ καὶ τῆς Ποστιέρης ἐγεννήθη ὁ Πέτρος, δὲ Κοτερώ, δὲ Εζάν καὶ Μούνε, οἱ τέσσαρες ἀντιδημοκράται ἀδελφοί. Εἰς τῶν προγόνων αὐτῶν, ξυλοχόπος μισάνθρωπος, χωρικὸς δύστροπος, ἔμεινε μεμακρυσμένος τῶν λοιπῶν χωρικῶν, ως ὁ νυκτικόραξ μένει μεμακρυσμένος τῶν λοιπῶν πτηνῶν.

*Ἐκ δὲ τοῦ δόνόματος τοῦ πτηνοῦ τούτου chail-huani καὶ κατὰ παραφθορὰν chouan ἐλαβε τὸ δόνομα ὅλη ἡ μερὶς τῶν ἀντιδημοκρατικῶν. Εἰς τὴν δεξιὰν ὅχθην τοῦ Λοάρ ἔλεγον chouans τοὺς Βρετανούς, ως εἰς τὴν ἀριστερὰν ὅχθην ἔλεγον κακούργους τοὺς Βανδαίους.

*Δὲν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς νὰ διηγηθῶμεν τὸν θάνατον, τὴν καταστροφὴν τῆς ἡρωϊκῆς ταύτης οίκογενείας, ν' ἀκολουθήσωμεν ἐπὶ τῆς λαιμητόμου τὰς δύο ἀδελφάς καὶ τὸν ἔνα ἀδελφὸν ἡ εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης κατακείμενους τὸν Ιωάννην καὶ τὸν Φενὲ μάρτυρας τῆς πίστεώς των. Ἀπὸ τῆς καταδίκης τῆς Ηερρίνης, τοῦ Φενὲ καὶ τοῦ Πέτρου μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ιωάννου, πολλὰ ἔτη παρηλθον καὶ τὰ μαρτύρια τῶν ἀδελφῶν καὶ τὰ κατορθώματα τῶν ἀρρένων ἔμειναν παροιμιώδη. Ἡμεῖς μὲ τοὺς διαδόχους αὐτῶν ἔχομεν νὰ ἀσχοληθῶμεν.

*Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ ἀνδρες ἔκεινοι ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὰς παραδόσεις καὶ ὅπως ἐφάνησαν πολεμοῦντες πλησίον τοῦ 'Ρουϊλεοή, τοῦ Βοαζαρδῆ, καὶ τοῦ Βερνάρδου Βίλλενέη, σύτως ἐπολέμησαν καὶ πλησίον τοῦ Βουρμδν, τοῦ Φροττέ, τοῦ Γεωργίου Καδουδάλ. Τὴν αὐτὴν πάντοτε ἔδειξαν γενναιότητα, τὴν αὐτὴν ἀφοσίωσιν. Οἱ αὐτοὶ ἥσαν πάντοτε χριστιανὶ στρατιῶται, οἱ αὐτοὶ ἐξημένοι βασιλόφρονες. Ἡ θέσις των εἶναι ἀείποτε ἡ αὐτὴ, ἀγρία, ἀπότομος. Ο δπλισμός των εἶναι ἀείποτε ὁ αὐτὸς, τὸ πυροβόλον καὶ ἀπλῆράδος, ἦν οἱ ἐγγάριοι καλοῦσι φρέτην. Ἡ ἐνδυμασία των πάντοτε εἶναι ἡ αὐτὴ, τευτέστι κεχρύφαλος ἐξ ἑρίου φαιοῦ ἡ πέτασσος μὲ πλατείας ἄκρας, μόλις καλύπτων τὰς ἐπὶ τῶν ὥμων των ἀτημελῶς πιπτούσας κόμας των. Εἶναι οἱ ἀρχαῖοι Aulerei Genomani, ως ἐπὶ Καίσαρος, promisso capillo, εἶγαι ἀ-

πόμη οἱ αὐτοὶ Βρετανοὶ, περὶ ὃν ὁ Μαρσιάλης εἶπε.

«*Tam taxa est...*

Quam vetere bracae Bretonis pauperis.

Διὰ νὰ πρ φυλάσσωνται ἀπὸ τὴν βροχὴν καὶ τὸ ψῦχος φέρουσιν ἔνδυμα ἐκ δερμάτων αἰγῶν, εἰς ὁ κρέμανται τὰ ἔριά των, καὶ ὡς σύμβολον ἐπὶ τοῦ στήθους οἱ μὲν ἔχουσιν ἐπίδεσμον καὶ κομβολόγιον, οἱ δὲ μίαν καρδίαν τοῦ Χριστοῦ, σημεῖον διακριτικὸν μιᾶς ἀδελφότητος, ἥτις ουνήρχετο καθ' ἑκάστην εἰς κοινὴν προσευχὴν.

Τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι, σίτινες καὶ ἦν ὡραν διερχόμεθα τὸ δριον τὸ χωρίζον τὸν κάτω Λοάρ ἀπὸ τὸ Μοριβάν, εἰσὶ διεσκορπισμένοι ἀπὸ τοῦ Ροσβερβάν μέχρι τῆς Βάννης, καὶ ἀπὸ τῆς Κερτεμβέργης μέχρι τοῦ Βιλλιέρσου, κατέχοντες οὗτα τὸ πολίγνιον τοῦ Μουζιλλάκ.

Μόνον ἀπαιτεῖται ὅμμα ἀετοῦ ὑψιπετοῦς ἢ νυκτικόραχος ἐρημολάλου διὰ νὰ τοὺς διαχρίνῃ ἐν τῷ μέσῳ τῶν σπάρτων, τῶν δενδρυλλίων καὶ τῶν θάμνων, ἔνθα εἰσὶ κεκρυμμένοι.

Ἄσ διέλθωμεν λοιπὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ συμπλέγματος ἐκείνου τῶν ἀօράτων φρουρῶν, καὶ ἀφοῦ διαπεράσωμεν δύω ρύακας χυνομένους εἰς τὸν ἄνευ ὀνόματος ποταμὸν, οἵτις ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν πλησίον τῆς Βιλλιέρσης, μεταξὺ τοῦ Ἀρζάλ καὶ τοῦ Δαμγάν, ἀς εἰσέλθωμεν τολμηρῶς εἰς τὸ χωρίον Μουζιλλάκ.

Τὰ πάντα ἐν αὐτῷ εἰσὶ κατηφῇ καὶ ἥρεμα, ἐν μόνον φῶς λάμπει μεταξὺ τῶν σχισμάτων τῶν παραθυροφύλλων μιᾶς οἰκίας ἢ μᾶλλον μιᾶς καλύβης, ἥν οὐδὲν διαχρίνει τῶν ἄλλων οἰκιῶν. Ἡ οἰκία αὕτη εἶναι ἡ τετάρτη, ὅταν εἰσέρχηται τις. Ἄσ πλησιάσωμεν τὸ ὅμμα μας εἰς ἐν τῶν παραθύρων καὶ ἀς ἴδωμεν.

Εἰς ἄνθρωπος ἐνδεδυμένος τὸν ἴματισμὸν τῶν πλουσίων χωρικῶν τοῦ Μοριβάν εἶναι ἐν τῷ οἰκώ ἐκείνῳ· σειράδιον δὲ χρυσοῦν, ἔχον πλάτος ἐνὸς δακτύλου, κουμεῖ τὸ περιλαίμιον καὶ τὰς κομβοθήκας τοῦ ἴματίου του καὶ τὰς ἄκρας τοῦ πίλου του. Τὸ ἐπίλοιπον τῆς στολῆς του συμπληροῦται ἀπὸ ἐν πανταλόνιον δερμάτινον καὶ ἀπὸ ζεῦγος ὑποδημάτων ἀνευρμένων· ἐπὶ ἐνὸς δὲ καθίσματος ὑπάρχει ἐρριμμένη ἡ σπάθη του, ζεῦγος δὲ πιστολίων κείται πλησίον του. Εἰς τὴν ἑστίαν τὸ πῦρ ἀντανακλᾶται ζωηρῶς ἐπὶ

δύο ἢ τριῶν καραβινῶν. Κάθηται ἐνώπιον τραπέζης καὶ μία λυχνία φωτίζει τὰ τε ἔγγραφα ἀτινα ἀναγινώσκει μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ τὸ πρόσωπόν του συνάμα. Ὁ ἀνὴρ οὗτος φαίνεται ἔχων ἡλικίαν τριάκοντα ἐτῶν, καὶ ἀν αἱ μέριμναι ἐμφυλίου πολέμου δὲν τὸν ἐτάρασσον, ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου του ἡθελεν εἰσθαι χαρίεσσα καὶ ραδινή. Ωραία ξανθὴ κόμη τὸν στολίζει, μεγάλοι κυανοὶ ὄφθαλμοι τῷ δίδουσι φυσιόγνωμίαν ζωηρὰν, ἡ κεφαλή του ἔχει τὸ ίδιαιτερον ἔκείνο σχῆμα τῶν βρετανικῶν κεφαλῶν, σπερ, ἀν πιστεύσωμεν τὸν Γάλ, προέρχεται ἐκ τῆς ὑπερμέτρου ἀναπτύξεως τῶν ὀργάνων αὐτῶν. Ἐνεκα λοιπὸν τοῦ σχήματος τῆς κεφαλῆς, δ ἄνθρωπος οὗτος ἔχει δύω ὀνόματα, τὸ ὄνομα ὑπὸ τὸ δόποιον οἱ στρατιῶται του τὸν ὀνομάζουσι στρογγυλοκάλος ἐφαλος καὶ τέλος τὸ ὄνομα ὅπερ ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς ἐντίμους καὶ ἀξίους γονεῖς του Γεώργιος Καδμοὰλ, ἡ μᾶλλον Γεώργιος Καδουδάλ, διότι ἡ παράδοσις μετέβαλε τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ ὀνόματος ἔκείνου, σπερ κατέστη ιστορικόν.

Ο Γεώργιος ἦτον οὐδὲς ἐνὸς γεωργοῦ τοῦ Κερλεάνου ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῆς Βρέστης. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ὁ γεωργὸς οὗτος ἦν ταύτοχρόνως καὶ μυλωθρός. Εἰς τὸ Γυμνάσιον τῆς Βάννης, ἥτις ἀπέχει τῆς Βρέστης δλίγας μόνον λεύγας, μετέβαινεν ὅπως λάθη ὄπωσοῦν καλὴν ἀγωγὴν, ὅταν αἱ πρώται προσκλήσεις τῆς ἐπαναστάσεως τῶν βασιλοφρόνων ἐδημοσιεύθησαν εἰς Βανδέαν. Ὁ Καδουδάλ τὰς ἤκουσεν, ἦνωσε περὶ ἑαυτὸν τινὰς φίλους, μεθ' ὧν συνεκυνήγει καὶ συνδιεσκέδαζε, διηλθε τὸν Λοάρ ἐπὶ κεφαλῆς των καὶ ἐσπευσε νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν Στοφλέτον, ἀλλ ὅτιος ἀπήτησε νὰ τὸν ἴδη μαχόμενον πρῶτον πρὶν τὸν προσκολλήσῃ παρ' ἑαυτῷ, ὅπερ ἐπεθύμει καὶ ὁ Γεώργιος. Τοιαῦται περιστάσεις δὲν ἥσαν σπάνιαι εἰς τὸν στρατὸν τῆς Βανδέας, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν συνεκροτήθη μάχη καθ' ἥν ὁ Γεώργιος τοσσοῦτον καλῶς ἐπολέμησεν, ὡςε βλέπων αὐτὸν ὁ Στοφλέτος καταδιώκοντα τοὺς ἐναντίους μετὰ γενναιότητος ἀξιοθαυμάστου, ἐκράγασε πρὸς τὸν παρ' αὐτῷ ιστάμενον Βουσάμ,

— “Αν κάμμια σφαῖρα τηλεβόλου δὲν φονεύσῃ αὐτὸν τὸν στρογγυλοκέφαλον, σᾶς προλέγω ὅτι θὰ προοδεύσῃ πολύ.” Εκτοτε δὲ ἔμεινε τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς τὸν Καδουδάλ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, πέντε αἰῶνας πρότερον, οἱ κύριοι τῆς Μαλέστρης, τῆς Πενοέτης, τῆς Βωμανοάρης καὶ τῆς Ροχεφόρτης ἀπεκάλουν τὸν στρατηγὸν ἐκεῖνον, τοῦ ὅποιου αἱ γυναικεῖς τῆς Βρετάνης ἔχλωσαν τὰ λύτρα.

— Ιδοὺ δὲ στρογγυλοκέφαλος, ἔλεγον· θὰ ἀνταλλάξωμεν πάλιν ὡραῖα σπαθίσματα μὲ τοὺς Ἀγγλούς. Δυστυχῶς δὲν ἐμάχοντο πλέον Βρέτονες κατὰ Ἀγγλῶν, ἀλλὰ Γάλλοι κατὰ Γάλλων. Οἱ Γεώργιοι ἐμεινεν εἰς Βανδέαν μέχρι τῆς καταστροφῆς τοῦ Σαβενέη. Τότε δὲ στρατὸς αὐτοῦ ὀλόχληρος ἐμεινεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἢ ὀιεσκεδάσθη ὥς καπνός.

Οἱ Γεώργιοι ἐπὶ τρία περίπου ἔτη ἀνέδειξε θαυμαστὴν γενναιότητα, ἐπιτηδειότητα καὶ τόλμην, διῆλθε τὸν Λοάρ καὶ εἰσῆλθεν εἰς Μοριβάν μεθ' ἐνὸς μόνου ἀκολούθου. Οὗτος ἐγένετο ὑπασπιστής τοῦ ἢ μᾶλλον σύντροφός του, οὐδέποτε τὸν ἐγκαέλειψε, καὶ εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἐπιπόνου ἐκστρατείας, ἦν εἰχον κάμει ὄμοι, μετέβαλε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Λεμερσίε εἰς Τιφφάνγης. Οἱ ἀναγνώστης ἐνθυμεῖται βεβαίως αὐτὸν εἰς τὸν χορὸν τῶν θυμάτων.

Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν γεννέτειραν αὐτοῦ χώραν, ὑπεστήριξεν ἔκτοτε τὴν ἐπανάστασιν δι' ἕοις του λογαριασμόν. Αἱ σφαιραι ἐσεβάσθησαν τὸν στρογγυλοκέφαλον, καὶ ὁ στρογγυλοκέφαλος, δικαιῶν τὴν προφητείαν τοῦ Στοφλέτου, διαδεξάμενος τοὺς Λορασέζακελίνους, τοὺς Ἐλβαίους, τοὺς Βονσάμ, τοὺς Λεσκούρ, τὸν Στοφλέτον αὐτὸν, κατέστη ὁ ἀντίπαλος αὐτῶν ἐν δόξῃ καὶ ὁ ἀνώτερός των ἐν δυνάμει, διότι ἐδυνήθη (πρᾶγμα καταδεικνύον τὸ μέγεθος αὐτοῦ) νὰ παλαίσῃ μόνος σχεδὸν πρὸς τὴν κυβέρνησιν τοῦ Βοναπάρτου, πρὸ τριῶν μηνῶν διορισθέντος πρώτου ὑπάτου.

Οἱ δύω μετ' αὐτοῦ μείναντες πιστοὶ εἰς τὴν Βουρβώνειον δυναστείαν ἀρχηγοὶ ἦσαν ὁ Φροττὲ καὶ ὁ Βουρμόν.

Εἰς δὲν χρόνον εὐρισκόμεθα, τουτέστι τὴν 26 Ιανουαρίου 1800, ὁ Καδουδάλης ἥγεται τριῶν ἢ τεσσάρων χιλιάδων ἀνδρῶν, μεθ' ὃν ἐτοιμάζεται νὰ ὀποκλείσῃ εἰς Βάννην τὸν στρατηγὸν Χαρτύ. Δὲν ἔπραξε δὲ αὐτὸ μέχρι τοῦδε, διότι περιμένων τὴν ἀπάντησιν τοῦ πρώτου ὑπάτου εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΙΙ'. εἶχεν ἀναστείλει τὰς ἔχοροπραξίας ἀλλ' ἀπὸ δύω ἡμερῶν, ἐλθὼν ὁ

Τιφάνγης τῷ ἔδωκε τὴν προσδοκωμένην ἀπάντησιν.

Ἡ ἀπάντησις ἐκείνη ἐπέμφθη εἰς Ἀγγλίαν, ἐνθεν θὰ σταλῇ εἰς Μιττώ καὶ ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ὑπάτος δὲν θέλει ποσῶς τὴν εἰρήνην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπηγορευμένων ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΙΙ'. ὅρων, ὁ Καδουδάλης, ἀρχιστράτηγος τοῦ Λουδοβίκου ΙΙΙ', ἐν ταῖς δυτικαῖς ἐπαρχίαις, θὰ ἔξακολουθήσῃ τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Βοναπάρτου, καὶ μόνος ἀκόμη ἢν ἐμενε μετὰ τοῦ φίλου του Τιφφάνγου, καθ' ὃν χρόνον μάλιστα εἰς Πουάνσην συνθηκολογοῦσιν ὁ Σατιλλῶν, ὁ Ἀντισάμ, ὁ ἀβδᾶς Βερνίκη καὶ ὁ στρατηγὸς Ἐδουβίλ.

Τὴν ὥραν ταύτην ἐσκέπτετο περὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἐπιζώντος πολεμιστοῦ τῶν ἐμφυλίων πολέμων καὶ αἱ νέαι εἰδήσεις ἡς ἐλαβεν, εἴναι τῷ ὅντι ἀντικείμενον σκέψεως.

Οἱ στρατηγὸς Βροῦνος, ὁ νικητὴς τοῦ Βέργεν καὶ τοῦ Καστρικοῦ, ὁ σωτὴρ τῆς Ὄλλανδίας ὠνομάσθη ἀρχηγὸς τῶν δημοκρατικῶν στρατῶν τῆς Δύσεως καὶ ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ἔφθασεν εἰς Νάντην μὲ ἀπόφασιν νὰ καταστρέψῃ τὸν Καδουδάλη καὶ τοὺς ὄπαδούς αὐτοῦ. Ἐσκέφθη λοιπὸν ὅτι ἐπρεπε ν' ἀποδείξῃ εἰς τὸν νέον στρατηγὸν ὅτι δὲν φοβεῖται καὶ ὅτι ὑπὸ οὐδεμιᾶς δειλίας κατεσχέθη.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην καλπασμὸς ἵππου ἀντήγησεν ἀναμφιβόλως ὁ ἵππεὺς ἐκεῖνος ἔχει ἐλευθέραν τὴν διάβασιν, διότι διέρχεται ἀνευ ἐλαχίστης δυσκολίας διὰ μέσου τῶν πολυαριθμῶν φρουρῶν, οἵτινες μένουσιν εἰς τὴν ὄδὸν τῆς Ροσβερνάρδης, καὶ χωρὶς δυσκολίας ἐμβαίνει εἰς τὸ πολύχνιον τοῦ Μουζιλλάκη. Ἔκει ἵσταται ἐμπροσθεὶς τῆς θύρας τῆς καλύβης ὅπου εἴναι ὁ Γεώργιος. Οὗτος ὑφοῖ τὴν κεφαλὴν, ἀκροῦται καὶ διὰ πᾶσαν περίπτωσιν θέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν πιστολίων του, μ' ὅλον ὅτι εἴναι βέβαιον, ὅτι φίλος ὑπάρχει ὁ ἐρχόμενος.

Οἱ ἵππεὺς πεζεύει, εἰσέρχεται εἰς τὸν οἰκον καὶ ἀνοίγει τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ εὑρίσκεται ὁ Γεώργιος.

— "Α! εἴσαι σὺ, Βασιλόκαρδε, εἶπεν ὁ Καδουδάλη, πόθεν ἔρχεσαι;

— Ἐκ τοῦ Πουανσὲ, στρατηγέ.

— Τί νέα φέρεις;

— Μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Τιφφάνγου.

— Δόσ μοι την. Καὶ λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν ὁ Γεώργιος ἀνέγνω αὐτὴν μετὰ σπουδῆς.

— "Α! εἶπε. Καὶ τὴν ἀγέγνωσεν ἐκ νέου.

— Εἶδες ἐκεῖνον, τοῦ ὅποιου ἀναγγέλλει τὴν

- ἐλευσιν; ἡρώτησεν δὲ Καδουδάλ.
- Ναι, στρατηγὲ, εἶπεν δὲ ταχιδρόμος.
- Τί ἀνθρωπὸς εἶναι;
- Θραῖος νέος εἴκοσι ἐξ ἔως εἴκοσι ἑπτὰ ἑτῶν.
- Τί υφος ἔχει;
- Ἀποφασιστικόν.
- Καλά· καὶ πότε ἔρχεται;
- Ἰσως, ἀπόψε.
- Τὸν ἐσύστησες εἰς τοὺς φρουροὺς τῆς ὁδοῦ;
- Ναι, θὰ διέλθῃ ἐλευθέρως.
- Σύστησέ τον καὶ πάλιν νὰ μὴ τὸν ἐνοχλήσωσι κατ' οὐδέν. Μᾶς τὸν συνιστᾶ δὲ Μοργάν.
- Καλὰ, στρατηγέ.
- Ἐχεις ἄλλο τι νὰ μοὶ εἴπης;
- Ἡ ἐμπροσθιαφυλακὴ τῶν δημοκρατικῶν εἶναι εἰς 'Ροσεβερνάρδην.
- Πόσοι ἀνδρες;
- Χίλιοι περίπου· ἔχουσι μετ' αὐτῶν μίαν λαιμητόμον, καὶ τὸν ἐπίτροπον τῆς ἐκτελεστικῆς δυνάμεως, Μολλιέρον.
- Εἶσαι βέβαιος;
- Τοὺς ἀπήντησα καθ' ὅδον, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐπίτροπος ἦτον ἔφιππος πλησίον τοῦ συνταγματάρχου, τὸν ἐγνώρισα καλῶς. Ἐφόγενεσε τὸν ἀδελφόν μου, καὶ ἔκαμα ὅρκον νὰ τὸν φονεύσω καὶ ἐγὼ μὲ τὴν χεῖρά μου.
- Καὶ θὰ κινδυνεύσῃς τὴν ζωήν σου διὰ νὰ ἐκτελέσῃς τὸν ὅρκον σου;
- Εἰς πρώτην εὐκαιρίαν.
- Ἰσως δὲν θὰ ἀργήσῃ αὕτη πολὺ νὰ παρουσιασθῇ.
- Τὴν στιγμὴν ἐκείνην νέος καλπασμὸς ἵππου ἀντίγησεν εἰς τὴν δόδον.
- Α! εἶπεν δὲ Βασιλόκαρδος, ιδοὺ πιθανῶς ἐκεῖνος, δὲν περιμένετε.
- Ὁχι, εἶπεν δὲ Γεώργιος, ὁ ἵππεὺς ὅστις ἐφθασεν ἔρχεται ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βάννης.
- Καὶ δύτις τοῦ θορύβου τοῦ καλπάσματος πλησιάσαντος, ἐγνωρίσθη ἡ ὀρθότης τοῦ λόγου τοῦ Καδουδάλ.
- Ως καὶ ὁ πρῶτος, οὕτω καὶ δεύτερος ἵππεὺς, ἐστάθη ἐμπροσθεν τῆς θύρας, ώς καὶ ὁ πρῶτος ἐπέζευσεν, ώς καὶ ὁ πρῶτος εἰσῆλθεν.
- Ο Γεώργιος τὸν ἀνεγνώρισεν ἀμέσως, μὲ δόλον δὲ ἐκαλύπτετο ὑπὸ μανδύου.
- Εἶσαι σὺ, Βενέδικτε, εἶπε;
- Ναι, στρατηγέ μου.
- Πόθεν ἔρχεσαι;
- Έχ Βάννης, ὅπου μὲ ἐστείλατε νὰ ἐπιβλέπω τοὺς ἐχθρούς.
- Λοιπὸν τί κάμουν ἐκεῖνοι;
- Φοβοῦνται μὴ ἀποθάνωσι τῆς πείνης, ἀντοῖς ἀποκλείσοντε τὴν πόλιν, καὶ διὰ νὰ προμηθευθῆ τροφὰς ὁ στρατηγὸς Χαρτὺ σκοπεύει τὴν νύκτα ταύτην νὰ προσβάλῃ τὰς ἀποθήκας τοῦ Γραντσάμ. Ο στρατηγὸς θὰ διοικῇ αὐτοπροσώπως τὴν ἐκστρατείαν, καὶ διὰ νὰ ἐπιτύχῃ αὕτη εὔκολωτερον, ἡ προσβολὴ θὰ γείνη ἀπὸ ἑκατὸν ἄνδρας μόνον.
- Εἶσαι κουρασμένος, Βενέδικτε;
- Ποτὲ, στρατηγέ.
- Καὶ ὁ ἵππος σου;
- Ἡλθε ταχύτατα, ἀλλὰ δύναται νὰ διατρέξῃ ἔτι πέντε λευγας χωρὶς νὰ σκάσῃ.
- Αφες τον δύω ώρας ν' ἀναπαυθῇ, δός τω διπλὴν κριθὴν διὰ νὰ τρέξῃ δέκα λευγας.
- Οὕτω βέβαια τὰς διατρέχει.
- Μετὰ δύο ώρας θὰ ἀναχωρήσῃ καὶ περὶ τὴν ἀνατολὴν τῆς ἡμέρας θὰ ἥσαι εἰς Γρανσάμ. Νὰ εἴπης ἐξ ὀνόματός μου νὰ κενώσωσι τὸ χωρίον, καὶ διὰ τὸν στρατηγὸν Χαρτὺ καὶ τὸ σῶμα του φροντίζω ἐγώ. Εχεις ἄλλο τι νὰ μοὶ εἴπης;
- Όχι, ἐν μόνον νέον.
- Τί;
- Οτι εἰς Βάννην ἔρχεται εἰς νέος ἐπισκόπους.
- Α! μᾶς δίδουσι λοιπὸν ἐπισκόπους;
- Ναι· ἀλλ' ἂν ἦναι ως αὐτὸν, δύνανται νὰ τοὺς κρατήσωσιν οἱ λοιοι;
- Καὶ τί εἶναι αὐτός;
- Ο Όδρινός.
- Ο βασιλοκτόνος;
- Ο Όδρινός ὁ ἀρνησθέρησκος.
- Καὶ πότε ἔρχεται;
- Απόψε Ἰσως, η αὔριον.
- Δὲν ύπαγω κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ πέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων μου.
- Ο Βενέδικτος καὶ ὁ Βασιλόκαρδος ἐκάγχασαν σαρδόνιον.
- Σιωπὴ, εἶπεν δὲ Καδουδάλ, καὶ οἱ τρεῖς ἔτειναν οὓς προσεκτικόν.
- Τὴν φορὰν ταύτην εἶναι Ἰσως αὐτός, εἶπεν δὲ Καδουδάλ, ἀκούσας ἦχον καλπάζοντος ἵππου ἐκ τοῦ μέρους του 'Ροσεβερνάρδου.
- Ναι, εἶναι αὐτός, ἐπανέλαβεν δὲ Βασιλόκαρδος.
- Καλὰ, φίλοι μου, ἀφήσατε με μόνον· Σὺ, Βενέδικτε, ὑπαγε εἰς Γρανσάμ δύνανται τάχιον. Σὺ, Βασιλόκαρδε, περίμενε εἰς

τὴν αὐλὴν μὲ τριάκοντα ἀνθρώπους, διότι δύναμαι νὰ ἀναγκασθῶ νὰ στείλω ταχυδρόμους εἰς διάφορα μέρη. Ἐν τούτοις εἰπὲ νὰ ἔτοιμασσοῦ τι διὰ νὰ φάγωμεν.

— Διὰ πόσους ἀνθρώπους, στρατηγέ;

— Διὰ δύω.

— Θὰ ἔξελθητε;

— "Οχι, θὰ ὑπάγω εἰς συνάντησιν τοῦ ἐρχομένου.

Δύο ἡ τρεῖς πάιδες ἔφερον εἰς τὴν αὐλὴν τοὺς ἵππους τῶν δύο ἀπεσταλμένων, οἵτινες ἀνεγώρησαν ἐν τάχει.

"Ο Γεώργιος ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν τῆς ὁδοῦ τὴν στιγμὴν ἴδιως ἔκεινην, καθ' ἣν εἰς ἵππεὺς σταματῶν τὸν ἵππον του καὶ παρατηρῶν τῇ δε κάκεισε, ἔφαίνετο διστάζων.

— Εδῶ, εἶναι, κύριε, εἴπεν ὁ Γεώργιος.

— Τίς εἰν' ἐδῶ; ήρωτησεν ὁ ἵππεύς.

— Εκείνον τὸν δόποιον ζητεῖτε.

— Άλλὰ πῶς γνωρίζετε ποιὸν ζητῶ;

— Υποθέτω τὸν Γεώργιον Καδουδάλ τὸν κοινῶς Στρογγύλην Κεφαλήν λεγόμενον.

— Μάλιστα.

— Καλῶς ωρίσατε τότε, Κύριε Ρολάνδε δὲ Μοντρεβέλ, διότι εἴμαι ἔκεινος δν ζητεῖτε.

— "Α! ἄ! εἴπεν ὁ νέος ἔκπληκτος καὶ πεζεύων ἐπειδὴ δὲ ἔφαίνετο ὅτι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἔζητε τινὰ, εἰς δν νὰ παραδώσῃ τὸν ἵππον του,

— Ρίψατε τὸν χαλινὸν εἰς τὸν τράχηλόν του εἴπε, καὶ μὴ φροντίσητε περὶ αὐτοῦ, διότι θέλετε τὸν εὔρει, ὅπόταν ἀγαπᾶτε. Τίποτε δὲν χάνεται εἰς Βρετάνην εἰσθε εἰς τὴν γῆν τῆς νομιμότητος.

Καὶ οὐδὲν εἰπὼν ὁ ἵππεὺς, ἔρριψε τὸν χαλινὸν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ὑππουτοῦ, καὶ ἤκολούθησε τὸν προπορευόμενον Καδουδάλ.

— Προηγοῦμαι διὰ νὰ σᾶς δείξω τὴν ὁδὸν, συνταγματάρχα, εἴπεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἀντιδημοκρατικῶν. Καὶ ἀμφότεροι εἰσῆλθον εἰς τὴν καλύβην, ἥσ ξειρ ἀόρατος ἀνέφλεξε τὸ πῦρ ἐν τῇ ἑστίᾳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Η ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΛΟΥΜΑ.

"Ο Ρολάνδος εἰσῆλθεν, ως εἴπομεν, ὅπε σθεν τοῦ Γεωργίου, καὶ εἰσερχόμενος ἔρριψε πέριξ αὐτοῦ βλέμμα ἀνησύχου περιεργείας.

Τὸ βλέμμα τοῦτο τῷ ἔζήρεσε διὰ νὰ ἰδῃ ὅτι ἦσαν ἐντελῶς μόνοι.

— Ἐδῶ εἶναι τὸ στρατηγεῖόν σας; Ἦρωτησεν δὲ Ρολάνδος μειδιῶν καὶ πλησιάζων εἰς τὸ πῦρ τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ;

— Ναι, συνταγματάρχα.

— Άλλὰ εἶναι μοναδικῶς πεφρουρημένον.

— Μοὶ λέγετε τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ Γεώργιος μειδιῶν, διότι ἐκ Ροσσερνάρδου ἔως ἐδῶ εὑρίσκετε τὴν ὁδὸν ἐλευθέραν;

— Τουτέστιν οὐδὲ φυχὴν ἀπήντησα.

— Άλλὰ τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ὁδὸς δὲν φυλάττεται.

— Ισως ὑπὸ αἰγαλιῶν καὶ νυκτικοράκων, οἵτινες ἐπέτων ἀπὸ δένδρον εἰς δένδρον διὰ νὰ μὲ συνοδεύωσιν. Αν ἔχῃ οὕτω, στρατηγὲ, ἀποσύρω τὸν λόγον μου.

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη ὁ Καδουδάλ, οἱ αἰγαλοὶ οὗτοι καὶ νυκτικόρακες, εἴνε οἱ φρουροὶ μου, φρουροὶ ἔχοντες καλοὺς ὀφθαλμούς καὶ ὑπερτεροῦντες τοὺς ἀνθρώπους, διότι βλέπουσι τὴν νύκτα.

— Εὐτυχῶς ἐπληροφορήθην εἰς Ροσσερνάρδον, διότι ἀλλως οὐδὲ γάταν εὔρον νὰ μοι εἴπῃ ποῦ θὰ σᾶς συναντήσω.

— Οπουδήποτε τῆς ὁδοῦ καὶ ἀν ἐρωτήσητε ὑψιφώνως Ποῦ θὰ εὕρω τὸν Γεώργιον Καδουδάλ; μία φωνὴ θὰ σᾶς ἀποκρίθη. Εἰς τὸ χωρίον Μουζιλλάκ, οἰκία τετάρτη. Δὲν εἰδετε κάνενα, συνταγματάρχα καὶ ὅμως τὴν στιγμὴν ταύτην χίλιοι πεντακόσιοι ἄνδρες τούλαχιστον γνωρίζουσιν ὅτι ὁ συνταγματάρχης Ρολάνδος, ὑπασπιστής τοῦ πρώτου ὑπάτου, συνδιαλέγεται μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ μυλωθροῦ τοῦ Κερλεάνου.

— Άλλ' ἀν γνωρίζωσιν ὅτι εἴμαι συνταγματάρχης εἰς ὑπηρεσίαν τῆς δημοκρατίας καὶ ὑπασπιστής τοῦ πρώτου ὑπάτου, πῶς μὲ ἀφησαν νὰ διέλθω;

— Διότι διετάχθησαν.

— Εγνωρίζετε λοιπὸν ὅτι ἥρχόμην;

— "Οχι μόνον ὅτι ἥρχεσθε, ἀλλὰ καὶ διατί ἥρχεσθε.

— Ο Ρολάνδος παρετήρησεν ἀσκαρδαμυκτετετεκείνον μεθ' οὐ συνδιελέγετο.

— Τότε εἶναι ἀνωφελές νὰ σᾶς τὸ εἴπω, καὶ δύνασθε νὰ μοι ἀποκριθῆτε καὶ σιωπῶντες.

— Σχεδόν.

— Διάβολε! πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἴσω τὴν ὑπεροχὴν ταύτην τῆς ἀστυνομίας σας ἐπὶ τῆς ἡμετέρας.

— Πολὺ εὐχόλως, συνταγματάρχα.

(ἀκολουθει)